

ਐਚਐਸ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਵਿਨੀ ਮਿੱਤਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, — ਜਵਾਬਦਾਰ

LPA ਨੰ. 2004 ਦਾ 179 IN

CWP ਨੰ. 1988 ਦੇ 4483

16 ਨਵੰਬਰ 2005

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226—ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਨਿਯਮ, 1959 — RI. 47— ਆਰਪੀਐਫ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ—ਰੇਲਵੇ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਖੋਪਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਚੋਰੀਆਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲਦੇ-ਮਿਲਦੇ ਪਾਏ ਗਏ - RI ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ। 47 (ਬੀ) ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ—ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਡਿਸਪੈਂਸਿੰਗ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ—ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ — ਆਰ.ਆਈ. 47 (ਬੀ) ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ - ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਚੋਰੀਆਂ ਦਾ - ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ - ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਰੂਲਜ਼, 1959 ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਸਬ ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਾਜਬ ਸੀ। ਅਮਲੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖੋਪ ਲਈ ਇੱਕ ਗਰੇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗਰੇਹ ਆਰਪੀਐਫ ਸਟਾਫ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਆਈ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਗਿਰੇਹ ਵੱਲੋਂ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ

ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(ਪਰਾ 12)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁਨੀਤ ਜਿੰਦਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਐਲ.ਅਰੋੜਾ ।

ਨਿਰਣਾ

ਵਿਨੀ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 19 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, - ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(2) ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, 7 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 14 ਜਨਵਰੀ, 1979 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਡਾ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਾਲ 1996 ਵਿੱਚ ਪਠਾਨਕੋਟ ਨੇੜੇ ਚੱਕੀ ਬੈਂਕ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਸੀਲ ਚੈਕਿੰਗ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚਾਰਜ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਲੀਵ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ।

(3) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਰੇਲਵੇ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਚੋਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਲਟਰੀ ਸਾਈਡਿੰਗ, ਚੱਕੀ ਵਿਖੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਵੈਗਨਾਂ ਤੋਂ ਖੋਪਾਂ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਪਠਾਨਕੋਟ ਪੋਸਟ ਦਾ ਬੈਂਕ ਸਟੇਸ਼ਨ। ਉਕਤ ਤੱਥ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1987 ਨੂੰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਆਏ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰ.ਪੀ.ਐੱਫ. ਪੋਸਟ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2/87 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ

ਗਿਆ। 21 ਜਨਵਰੀ, 1987 ਅਤੇ 21 ਫਰਵਰੀ, 1987 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਗਰੇਹ ਵੱਲੋਂ ਵੈਗਨ ਨੰਬਰ WRC 62453 ਅਤੇ NAC 23911 ਤੋਂ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵੈਗਨ ਵਿੱਚੋਂ 49 ਬੰਡਲ ਕੰਬਲ ਸਨ। ਚੋਰੀ ਉਕਤ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਸਟਾਫ ਦੀ ਗੁਪਤ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਵੈਗਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਈ ਚੋਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਗਰੇਹ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਚੋਰੀ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਵੈਗਨ ਦੀਆਂ ਸੀਲਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। 24 ਅਗਸਤ 1987 ਨੂੰ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਉਰਫ ਸ਼ਿਕੰਹਾ ਨੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਹੀ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੀ

ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਸਟਾਫ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਸਆਈ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, ਨੇ ਖੁਦ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਰੂਲਜ਼, 1959 ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 31 ਅਗਸਤ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਪੀਲ 9 ਮਾਰਚ, 1988 ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 31 ਅਗਸਤ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ 9 ਮਾਰਚ, 1988 ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ , - 19 ਮਈ, 2004 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 (ਬੀ) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ) ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ ਵੀ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਹੁਣ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(7) ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਜਿੰਦਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਲ. ਅਰੋੜਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(8) ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਜਿੰਦਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗਰੋਹ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਗਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਦਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਚੋਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ / ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਦਲ ਨੇ **ਸਹਦੇਉ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ (1) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ।

(9) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਲ. ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(10) ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(1) 2003 (9) SCC 75

(11) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੱਢਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"47. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ:-

ਨਿਯਮ 44, 45 ਅਤੇ 46 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿੱਥੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(a) ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ

(b) ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ

ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। "

(12) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜੋ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਜਿੰਦਲ ਨੇ ਬਿਸ਼ਨਾ ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਸਮੇਤ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖੋਪ ਲਈ ਇੱਕ ਗਰੋਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗਰੋਹ ਆਰਪੀਐਫ ਸਟਾਫ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਆਈ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਗਰੋਹ ਵੱਲੋਂ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਚੋਰੀਆਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਹਦੇਓ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(13) ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਟਿੱਪਣੀ:

“6. ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਫ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ। ਇਹਨਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੁਝ ਹਤਾਸ਼ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨਾਲ ਲੀਗ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇਸਲਈ, ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਉਹ ਕੋਈ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੁਢਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 25 ਫਰਵਰੀ 1983 ਨੂੰ 733 ਯੂਪੀ ਮਾਲ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਖਦਸ਼ੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੇਲਵੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

"7. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿੰਘਾਸਨ ਰਬੀ ਦਾਸ 1991(1) SCC 729 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਇਹ ਰਾਏ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਰੇਲਵੇ ਸਿਰਫ ਸੀ. ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਗਵਾਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿੰਨ ਮੁਢਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੋਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਗਾਸਨ ਰਬੀ ਦਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

(14) ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ।

(15) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 19 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ
ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ

ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ